

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendő.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: A n.-enyedi vándorgyűlés részletes napirendje. — Kolozsvár gyümölcsészete és szőlőszete. V. Szentgyörgyi Lajos. — Vándortanítói látogatás. — Rozsvetőmag beszerzése. — Egyleti mozgalmak: Vál. ülés jul. 26-ról. — Egyveleg: Métermértékek jelzése. Meghívó. Értesítés. — Üzleti heti szemle. — Piaci árak. — Hirdetések.

Részletes napirend

az erdélyi gazdáknak 1883. október 13—15-ik napjain Nagyenyeden tartandó hatodik vándorgyűlésén.

A vándorgyűlésen, mely tárlat és cselédjutalmazással lesz összekötve, ugyan mindenki jelen lehet, de tanácskozásokban és kiküldetésekben csak az vehet részt, ki folyó évi szeptember hó 15-ikétől kezdve az intéző bizottság pénztárnokától (Nagyenyedre Dr. Winkler Albert urnak czimezve) két forintért „Tagsági igazolványt“ vált, mely tagsággal a fenti jogokon kívül még a következő előnyök vannak összekötve:

1. Ezen tagsági igazolvány mellett a vándorgyűlés tagjai:

a) a magyar királyi államvasutak összes vonalain a személyvonatokon (a gyorsvonatok kizárásával) III. osztályu egész jeggyel a II. osztályban, vagy II. osztályu fél jeggyel a III. osztályban; továbbá vegyes és omnibus vonatokon I. osztályu féljeggyel a II. osztályban utazhatnak Nagyenyedre és onnan vissza. Ezen kedvezmény az odautazásra október 11—15-éig bezárólag, a visszautazásra pedig október 16—18-áig bezárólag érvényes.

b) az első erdélyi vasut vonalain III. osztályu egész jeggyel a II. osztályban, vagy II. osztály fél jeggyel utazhatnak október 11—18-áig Nagyenyedre, illetőleg onnan vissza.

c) a szamosvölgyi vasuton ugyanezen kedvezmények állanak fenn.

2. A vándorgyűlés minden tagja a terjedelmes jegyzőkönyvet és netán más a gyűlés és tárlatra vonatkozó nyomtatványt díjtalanul és bérmentve nyeri.

3. A „Tagsági igazolvány“ előmutatója az állat és termény-tárlatot díjtalanul látogathatja, végre

4. Igazolványt váltott tagok a városi polgárok szives ajánlata folytán szállással fognak ellátatni.

A január hó 26-án kiadott általános értesítéshez a következő póttintézkedések járulnak:

I. Ekeverseny rendezi az alsó-fehérmegyei gazd. egylet október hó 13-án délelőtt 11 órakor, kedvezőtlen idő esetén a következő napokon, melyen való részvételre a hazai vagy a hazában képviselt gépgyárosok, valamint gazdasági eszköz- és gépkereskedők tisztelettel felkértenek.

Versenyre becsáttatnak, illetőleg jutalmazásban részesülnek:

Hármas ekék 1 egyleti arany, 1 e. ezüst, 1 e. bronzérem jutalmazással.

Kettős ekék 1 egyleti arany, 1 e. ezüst, 1 e. bronzérem jutalmazással.

Egyes vasu vasekék 1 egyleti arany, 1 e. ezüst, 1 e. bronzérem jutalmazással.

Egyes váltó ekék 1. egyl. ezüst, 1 e. bronzérem jutalmazással.

Törökbuza kapáló, töltőgető okék 1 egyl. ezüst, 2 e. bronzérem jutalmazással.

Jutalmak csakis abszolút jó ságu munkát végző eszközöknek adatnak. Általános versenyfeltétel: tiszta mély barázda legkisebb vonó erővel elérve, mi erőméről lesz meghatározva. Hármás és kettős ekéknél aranyérem jutalma csakis azon ekék tarthatnak igényt, melyek kötött talajban, lassús oldalon is ugarszántásra alkalmasak. Hármás, kettős és egyes ekéknél minimális kívánság 16 centiméter szántási mély-

ség egymás mellé állított sima barázdával. Váltó ekéknél minden egyéb fennebbi kellék mellett meredek oldalon is 10 centiméter szántási mélység. Szántási terület minden ekére 100 □ öl.

A versenyző eszközök f. évi október 1-ig az alsó-fehérmegyei gazd. egyesület elnökségéhez Nagy-Enyedre bejelentendők és legkésőbb október 10-ig beküldendők. A bejelentés alkalmából értesítés kívánatik arról is, hogy az eszköz használatára mily vonóerő szükséges.

A bíráló bizottságot, az erdélyi gazdák vándorgyűlése küldi ki a maga kebeléből.

A nagy-enyedi indóháztól a versenyterre ki- és beszállításról, valamint vonó erőről a gazd. egyesület a maga költségén gondoskodik.

II. Komló-kiállítás. A termény tárlat I. osztályának „Különtétel” című 4. alosztályában főszűly a komlóra lesz fektetendő, melynek díjazására a nagyméltóságu ministerium, külön 2—2 drb arany, ezüst és bronzérmét valamint 15 drb. 10 frankos aranyat engedélyezett.

Bejelentési határidő: október hó elseje, beküldési határidő: terményeknél legkésőbb október 10-iki álatoknál legkésőbb október 13-iki reggeli 6 óra.

Részletes beosztás.

Első nap szombat, október 13-án.

1. Délelőtt 9 órakor a vándorgyűlés megnyitása és pedig

a) elnöki megnyitó,

b) a hatóságok és egyesületek képviselőinek jelentkezése,

c) bíráló bizottságok választása a következő tárlati osztályokra: szarvasmarha (5 tag), juh és sertés (5 tag), eke verseny (5 tag), mezei és kerti termények (5 tag), alma, körte és szőlő csoportok (9 tag), bor (9 tag), eszközök és gépek (3 tag), méhészet (3 tag), végre a házi ipar tárgyaira (5 tag.)

d) az intéző bizottság által kiküldött birtokok és szőlőtelepek meglátogatására kiküldendő bizottságok választása, ugymint

egy 3 tagból álló bizottság a Gróf Teleki Károly felső-ujvári birtokának és a csesztvei gazdaságok megtekintésére,

egy 3 tagból álló bizottság a Zeyk József gombási birtokának és szőlőjének megtekintésére,

egy 3 tagból álló bizottság Br. Bánffy Jenő Karácsonfalvi birtokának megtekintésére,

egy 3 tagból álló bizottság a sárdi és czelnai szőlők és gyümölcsösök megtekintésére,

egy 3 tagból álló bizottság az özvegy Br. Kemény István né esombordi szőlőjének és a nagy-enyedi ev. ref. kollegium miriszlói szőlőjének megtekintésére.

egy 3 tagból álló bizottság a nagy-enyedi m. kir. vinczélér-képezde, valamint több városi szőlő és gyümölcsös megtekintésére,

e) a délelőtti ülés bezárta.

2. Délelőtt 10 órakor az állat- és terménytárlat megnyitása, az állatok megbírálása.

3. Délelőtt 11 órakor — kedvezőtlen idő esetén a következő napokon, — az ekeverseny megkezdése s megbírálása.

4. Délután 3 órakor az állattárlati jutalmak ünnepélyes kihirdetése és kiosztása.

5. Délután 4 órakor a vándorgyűlés folytatása és pedig:

a) „Jelentés az ötödik (1879-ben Seps-Szent-Györgyön tartott) vándorgyűlés határozatainak mikénti foganatosításáról”, előadja vándorgyűlési titkár Gamauf Vilmos,

b) „Alsó-Fehérmegye állattenyésztés különös tekintettel a szarvasmarhára” előadja Rákossy Bálint,

c) „Minő eszközök és gépek szerepeljenek egy erdélyrészi középbirtokon?” előadja Vörös Sándor.

d) az ülés bezárta.

6. Esti 7 órakor ismerkedési estély a „Nemzeti szálloda” nagy termében.

Második nap, vasárnap, október 14-én.

1. A látogató és bíráló bizottságok kirándulása és működése.

2. Esti 7 órakor előadás és táncvígálmom a Nemzeti szálloda nagytermében.

Harmadik nap, hétfő, október 15-én.

1. Délelőtt 9 órakor a vándorgyűlés folytatása és pedig:

a) az ekeversenyt bíráló bizottság jelentése,

b) a birtokokat és szőlőtelepeket megszemlélte bizottságok jelentései.

c) a termény-, gép- és házi ipartárlat egyes osztályait bíráló bizottságok jelentései,

d) „Alsó-Fehérmegye szőlőszete és borászata” előadja Mórággyi István,

d) indítványok tárayalása, végre

f) a vándorgyűlés bezárta.

2. Déli 1 órakor az ekeverseny, termény, gép- és házi ipar tárlat díjainak és a cselédjutalmaknak ünnepélyes kihirdetése és kiosztása.

3. Délután 2 órakor közebed.

Minden kívánatos részletes felvilágosítással az intéző bizottság Nagy-Enyeden szíves készséggel szolgál.

Kelt a vándorgyűlés és kiállítás rendezésére kiküldött intéző bizottságnak Nagy-Enyeden, 1883. szeptember hó 9-én tartott üléséből.

Zeyk Károly,

bizottsági elnök.

Vajna Károly,

bizottsági jegyző.

Kolozsvár gyümölcsészete és szőlőszete.

V.

Az „uj hegyrészt”.

E hegy, folytatása nyugotról a „Szentgyörgy-hegynék”, minthogy azonban a hegyrészt csak jul. 16-án te-

heftük vizsgálatunk tárgyává, míg előbbi 9-én jártuk be, rövid ismertetését is csak későbbre láttuk helyenlevőnek közölni. Munkáikat megkönnyebbitendő, készséggel állott a bizottság szolgálatára Román Károly főhegygazda ur Borbé János közpásztor kíséretében, kiknek vezetése s illetve segédkezése mellett sikerült is e hegyet, jelzett napon, lehető aprajára megvizsgálni.

Több helyen tettünk itt is — a jelek útmutatása szerint — ásatásokat és pedig különösen az idegen fajtákban; mindazonáltal munkáuk végeztével itt is arra az óhajtott eredményre jutottunk, hogy „*nincs phylloxera*“. S pedig e hegyben is több helyt talákoztunk jelesbbaél-jelesebb külföldi speciálításainkkal, melyek nem egy példánya helyzetetett ide kéretlenül azon szenvedélyes szőlőszügytársaink ritka szépségű gyűjteményeiből, hol ezen birtokok tulajdonosai most egy, majd más szőlőszeti munkát végeztek, avagy azokat éppen évek folytán szakmányban mivelték.

Különösen föltűnő e hegyben a Vig Ferencz és öreg Balogh János gyönyörű birtoka, beplántálva mindkettő a lehető legdrágábbféle fajszőlőkkel s azok közt avval a páratlan szépségű és jóságú, bőven termő és elég korán érő Genuai zamatossal, melyet nálunk fejeér uva reginae-nek ismernek s melynek legelső példányai biztos tudomásunk szerint pár évtíz előtt Nagy Péter ref. főt. püspök ur által hozattak városunkba.

Különösen Vig uram szőlője emelkedett ki óriási magasan a többi fölött s igen természetesen ő maga is közönséges birtokos és szőlőmunkás társai közt. Hogyan juthatott e jó ügyfelünk remek fajaihoz, megmagyarázza az a körülmény, miszerint évek folytán ő volt az első uva reginae-ek ezekkel egy kertben diszlió nevezetességek szakértő munkása. Az övéből aztán szert tett azokra még Balogh, Baga s több más kitűnő szakértő és szenvedélyes pajtása.

Lett légyen azonban bármiként a dolog, elég az hozzá, hogy nagyra becsülendők jelzett szőlőmunkás társaink, mert így látva mások is az ok igyekvő törekvését, a jó példa kitűnik és meggyőződésünk szerint mind nagyobb-nagyobb mérvben fog hatni, a mint az itt már most is szembetűnően észlelhető.

Nem fojthatjuk el azonban aggodalmunkat sem! ha eszünkbe jut, miszerint mindhárom jeles vinczellérünk jóval túl haladt az élet delén s őket egy felsőbb munkára hívogatják s ha ok kidőlnek, kikben nyer támaszt „*u-j-hegy*“ szőlőszetének fölvirulása!?

Vajha, igazában hasznossal párosult szép foglalkozásukat minél többek vérébe plántáthatnák hátralevő napjaikban!

Általános szőlőmiveltését tekintve e hegyek, elhanyagoltanak, egyes munkáinak végzése, nem a maga idejében eszközöztünk mondható s pedig fekvéséből s a szőlőtőkék diszléséből következőleg, még a kolozsvári körülmények közt is megérdemelné, hogy nagyobb gond fordítassék itt ez áldott növény kellő miveltésére; e hely levén Kolozsvár határában (ide érte természetesen az egész Szentgyörgy-hegyet) különösen az, melynek borával a többieké teljességgel nem mérközhetik.

Ez idei terméssel csak azok lehetnek megelégedve, kik nem ragaszkodnak annyira a régi fajokhoz s a kik vagy mint szakértők mivelik, vagy ilyenekkel miveltetik szőlőiket; a közép uton járók, vagy éppen hozzá nem értők évről-évre jövő évi jó magfajokkal kecsgethetik magukat csupán s így most is.

Gyümölcsészete csaknam azonos a már közölt „*Szentgyörgy-hegyéivel*“, avval a különbséggel azonban, hogy ezé jóval fiatalabb s még a legnagyobb fák is alig idősebbek 50—60 évnél. Közelebbi időben kezd ez is egy gyümölcsös erdővé alakittatni. Különös örömmel jelezhetjük, hogy nem egy helyen ősi Sovárink, Párizsunk, Ponyik és Batulunkon kívül több más jelesfajú alma és körte, finom meggy, cseresznye, nagy terjedelmű besztercei szilva, kajszia és őszi barack kultúrával találkozunk.

A bogyarok közül különösen az egresek számtalan nemes faja lepott meg, bőven diszlió termésével. Más gyümölcs-termés is egyáltalában bőviben van, különösen körte és besztercei szilva, valamivel kevesebb alma és egyéb.

A rend és egymás gyümölcse iránti kímélet annyira példás itt is, hogy alig fordul elő büntetési eset — s hogy e jó szokása hova-tovább fokozódjék fiatalabb népsarjadékunkban, szívünkben kívánjuk!

„Tuzokmál“.

Utolsójához értem azon szőlőhegyeink ismertetéseinek, melyeknek vizsgálatával csekély személyem bizatott vala meg. Hű társam volt ez alkalommal is ifj. Pataki Sándor tanács-jegyző biztos ur, szives vezetők pedig a hegy derék főhegygazdája Czink János ur és ásójával egy pásztor.

Két utat tevénk e hegy hosszába föl és le, hogy teljes meggyőződést szerezhessünk a szőlőültetvények egészséges vagy ellenkező volta felől. S járkálásunk közben itt-ott próbákat téve, néhány órai munka után tisztán állott, e hegy phylloxera mentessége is bizottságunk előtt. Vagy helyesebben szólva, nyilváníthatuk, hogy hála Istennek, híjába fáradottunk.

Első utunkat a hegy felső felén tevők, a gyönyörű Pataki birtokról indulva. Fáradalmaink szépen lettek volna jutalmazva, ha az utunkba eső nagy terjedelmű gyümölcsöket rakodtan találhattuk volna; de a mint értesülénk, itt is a téli moly-pille zöld hernyója pusztította el azt. Szőlőt ez utban kevesett értünk. Egy pár vén lugos vonta különösen magára figyelmünket több öl távolságra vezetett óriás vastag karjaival s fák tetejéig fölengedett egészséges venyigéjével; csakhogy a fák sűrűsége miatt, a termés rajtok nagyon csekély és silány.

Az alsó részen tett vizsgálatunk közben már kevesebb gyümölcsfával, de annál több és nem egy helyt igen szépen mivelt szőlővel talákoztunk, de terméssel itt is vajmi kevés, asztali speciálítással pedig egyáltalában semmivel.

A hegy közepe táján már elvélve gyümölcsöt is láttunk, habár itt is dult a Cheima tobia brumata, a szőlők alján pedig éppen bőviben van gyümölcstermés.

Hogy mi az oka e fokozatos gyümölcshiánynak, természetesen megfejtését találhatni abban, hogy minél fölebb nyulnak a birtokok, annál kevésbé műveltetnek, kápáltatnak az abban tengő növények s így nem háborgattatván a fák tövére, illetve a fák lombjai alá természetes védhelyökre a földbe huzódott veszedelmes ellenségeink, nagyobb mennyiségben lephetik meg s daltják föl azokat.

A gyümölcsfajok itt sem mások, mint más hegyeinkben, itt is legnagyobb fákban az „uj-hegyben“ említett őszietket találjuk S Béniói Sámuel, ifj. Pataki Sándor s még egy pár törekvő-gyümölcsészeti ügybarát gondosan kezelt birtokán, igen szép mennyiségben más speciális újabb fajokat is; úgy, hogy néhány év alatt itt is bizonytalán meg fog látszani az előretörekvés, mint egyáltalában összes hegyeink mindenikében.

Régebbi idők tapasztalatai alapján köztudomású dolog, hogy e hegy bora minden Kolozsvárt termeltek közt a legfejletlenebb szokott lenni, nagyon ki lévén téve e helyen a szőlő a hideg nyugati léghezamnak. Mely természetes és ellenállhatlan ok folytán nem ajánlíhatjuk ide is eléggé a „Házsongárd“-ba ajánlathozott korábbi Magdolnánkát és a többit. Különben szép és a városhoz közeli fekvése nagyon sok előnyt nyújt birtokosainak, kik elfáradva az otthoni napi teendők sulya alatt, üdülést keresni annyira közelben kaphatják terebélyes óriás dió s más gyümölcsfák kedves társaságát.

Ezekben elmondva — dióhéjba szoritottan — szőlőgyümölcsös hegyeinkről egyet-mást — ígéretemhez képest — tisztelt olvasóink elébe fogom tární — folytatólag — városi belső kertjeink állapotát is, azon készséges ígérettel, hogy ha időm és körülményeim engedik bejárhatni és tanulmányozni hegyeink azon részét, hol a phylloxera vizsgálatot Tömösvári Lajos szakértő és Bányai Sámuel tanács-jegyző biztos urak végezték, kiegészítésül azokról is szives készséggel mondom el a szükséges tudnivalókat.

Szentgyörgyi Lajos.

Vándortanítói látogatás.

Vidékünk: Szerdahely és környékének rég várt óhaja feljesült, Fekete Pál szőlészeti vándortanár augusztus hó közepe táján látogatván meg azt és előadásai által a már csüggedő, hasznot nem látó termelőket új életre serkentette.

Többen ösmervén a tanár ur művelési rendszerét, mégis sokat tanultunk gyakorlati előadása és utmutatásából. Az előadás a szerdahelyi szőlőkben tartatott, melyre több hely- és környékbeli gazda, tanító és lelkész jelent meg.

Már az első megtekintésre, pedig a legjobb helyen fekvő szőlő volt az előadás helye, kimondotta a tanár ur, hogy így bizony nem boldogulunk, rosszul termő fajok sok bort nem adhatnak, a szőlőtök elcsutkosodva a művelési költségeket nem fedezhetik, mi ezt igenis éreztük, még se mertünk az ő általa ajánlott irtásnak és jó fajokkai beültetésnek neki fogni. Magyarázata azonban annyira felköltötte bennünk a jobb jövő reményeit, hogy az irtást s új fajokkai beültetést, járdóvány s olasz riezlinggel — kísérletképen elhatároztuk.

Ültettek néhány év előtt Nagy-Apoldon 14 hold területen burgundit, oportót és rajnai riezlinget, ezen szőlők megtekintése időhiánya miatt elmaradt, már pedig azon megtekintés annál inkább kívánatos, mivel a község termelői kis gazdák lévén ugyan, még is oly lévvel fogtak az új szőlők beállításának, hogy a község a pusztá helyért, mely csak legelőnek szolgált 14 holdért 12 ezer forintot kapott.

Ottan már igazán jó tanácsadó, jó szakember kell hogy a nagy befektetést gyümölcsözövé tegye.

A kisebb gazda vidékünkön maga művelvén szőlőit, az utmutatást legnagyobb haszonnal élvezheti; mi, kik munkásra szorultunk, sokkal költségesebben és rosszabbul művelünk, daczára annak, hogy a korszellemmel haladva, az okszerű művelést értjük és akarjuk is alkalmazni, állandó munkásokra nem tehetünk szert! Szóba jött tehát, honnan lehetne szőlőművelő családokat vidékünkre telepíteni? Sajnos, erre a tanár ur nem tudott válaszolni, de azzal meggyőzött, hogy az ő rendszere utáni művelés sokkal olcsóbb. Mi akkor gyomláltunk, midőn a szőlő már elvirágzott, mennyivel költségesebb akkor a magfaválasztás, egy fő egész bokrot képezvén; az ő rendszere szerint pedig egyszerű s természetes. A régi tökékek újítása is világos és czélszerű. Mi tehát jó lelkiismerettel elmondhatjuk, hogy okultunk és ezért a tanár urnak köszönettel tartozunk, de hálás köszönet azon kormánynak is, ki a vándortanítói intézményt életbe léptette s azt bortermelésünk érdekében sikeressé tette.

Rozsvetőmag beszerzése.

A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar királyi minister 34,000. sz. alatt valamennyi gazdasági egylothez a következő köriratot intézte:

A magyar-óvári gazdasági akadémiánál, a keszthelyi és a kassai gazdasági tanintézeteknél a Vilmorin Andrieux párizsi czégnél beszerzett eredeti montagne rozs természetik kedvező eredménnyel.

Ezen jeles minőségű rozst terjesztetni kívánván, intézkedtem az iránt, hogy a fentnevezett akadémiánál, illetőleg intézeteknél az idén termett ily minőségű rozs a gazdaközönség számára vetőmagnak fentartassék, illetve mérsékelt áron átengedessék.

A rozs ára métermázsánként nyolcz forintban szabattott meg.

Felhivom az egyletet, hogy a gazdaközönségnek tudomására hozza, miszerint a magyar-óvári gazdasági akadémiánál ezen rozsból jelenleg mint egy 120, a keszthelyi tanintézetnél 91, a kassai tanintézetnél pedig körülbelül 138 hectoliter áll eladásra készen.

A megkeresések, melyek egyenesen a magyar-óvári akadémia — illetőleg a keszthelyi vagy a kassai gazd. tanintézethez küldendők, sorrend szerint fogván elintéztetni, a gazdaközönség figyelmeztetendő, hogy megrendelését mielőbb tegye meg.

Azon szempontból, hogy e vetőmagban minél többen ré-

szesülhessenek, nevezett akadémia, illetőleg intézetek igazgatói utasítva lettek, hogy egy-egy gazdának legfeljebb két méter mázsát szolgáltatassanak ki.

Egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1883. július hó 26-án.

Tartott alelnök Baró Jósika Sámuel elnöklése alatt, jelen voltak: Szabó Sámuel, Gróf Bethlen Gergely, Vörös Sándor, Mózsai Sámuel, Filep István, Szentgyörgyi Lajos, Sárosy Pál, Szenkovich Márton, Girsik János, Tóth Zsigmond, Dr. Hintz György egyleti pénztárnok, Molnár Sándor egyleti ügyvéd és Gamauf Vilmos egyleti titkár.

118. A június 11-iki ülés jegyzőkönyve tudomásul szolgálván, a mainak hitelesítésére Filep István, Szentgyörgyi Lajos és Tóth Zsigmond tagtársak kéretnek fel.

121. Egyleti titkár jelenti, hogy Kelemen Benő alapító tag elhunyt — Választmány mély és őszinte fájdalommal veszi tudomásul a tagtársak nesztorának sajnos elhalálozását, ki már a harminczas években Erdély minden közgazdasági és politikai mozzanatában élénk részt vett és különösen ezen egyletnek is fáradhatatlan munkatársa volt és midőn rokonszenves részvétének ezennel jegyzőkönyvileg kifejezést ad, arról kivonatanban a bánatos családot is értesíteni háas kötelességének tartja.

122. Nagy Elek mohalyi lakos egyletünk évdíjas tagjai közé lépni óhajt. — Örömmel fogadtatván kötelezvénye bevarandó lesz.

123. Gámán nyomda számlája 56 frt 50 krnyi különféle nyomtatványokról, — kifizetésre utaltatott.

124. Szövetséges gazd. egyletek III. nagy gyűlésének jegyzőkönyve. — Örvendetes tudomásul szolgál, miután egyletünk összes lényeges óhajtásai szíves meghallgatásra találtak. Ennélfogva a belépés ténye a közeli közgyűlésnek bejelentendő, az evi tagági díj pedig 10 frujával az orsz. m. gazd. egyesületnek megküldendő.

125. Nagy-enyedi vinczellér-képezde 44. sz. a. az iránt keresi meg az egyletet, hogy annak idején két hanyag tanuló tól elvont 75 frnyi ösztöndíjreszlet értékéig a jelen félévi vizsgán szorgalmas tanulók között kisebbszerűs szakbavágó jutalomdíjak osztassanak ki. — Miután egyletünk közgyűlése tisztán és kizárólag 150—150 frtos ösztöndíjat alapított, választmány nem érezheti magát illetékesnek ezen tétel címén barmely más, magában véve még annyira üdvös célhoz hozzájárulni.

126. Jelentés a köztelki védfal ügyében, mely szerint vállalkozók a munkától a tervnek úgy műszaki, mint rendészeti hiányossága miatt visszaléptek. — A védfal ügye az igazgató alelnök Szabó József visszatérteig függőben marad.

127. K.-monostori igazgatóság 171. sz. a. a július 16—27-éig tartó vizsgákra hív meg és egyszerre mint kijelenti:

I. a Bors alapítványra Ritter Imre, Szoo Lajos és Ujsághy Zsigmond;

II. a Gróf Mikó Imre emléke című ösztöndíjra Szantner

Lajos, Demeter Sámuel és Ajtay Bálint III. éves növendékeket. — A vizsgákra elnökileg Dr. Réthy Mór, Nagy Lajos és Szabó Sámuel tagtársak már előzetesen felkértevé, a két ösztöndíjat egyletünk nevében és pedig a Borsdíjat Ritter Imrénak, a Mikódíjat pedig Szantner Lajosnak fogja tagtárs Szabó Sámuel a július 29-iki intézeti zárünnepélyen kiosztani.

128. K.-monostori igazgatóság a patkoló kovács tanfolyam július 28 és 29-én tartandó vizsgáira hív meg. — Képviseleül Sárosi Pál tagtárs kéretelt fel.

129. K.-monostori igazgatóság tudatja 141. sz. a., hogy az intézeti ösztöndíjas és szabadhelyekre összesen 29 folyamodvány érkezett és a kijelölést megérteni kéri. — Választmány meghallgatván úgy az igazgatósági átiratot, mint a titkári előterjesztést ezekkel egybehangzóan a következő folyamodókat ajánlja a nmlgu ministeriumnak u. m. ösztöndíjra: Jakab Jenő, Gyarmathy Mózes, Székely Sándor, Rédiger Béla, Sóos András, Nagy József és Baranyai Kálmánt, — szabadhelyre pedig: Bolgár Kálmán, Kelety Imre, Balás Károly, Ronay Pál, Almai Ákos és Vörös Pál. Miután pedig a kérvények átvizsgálása a választmányi ülés alatt esetleg sok időt vesz igénybe, jövőre nézve ezt egy előzetesen felkért bizottság fogja végezni, melyben minden érdeklődő tagtárs is részt fog vehetni.

130. Ministerium 16,422. sz. a. az aranka irtásáról szóló utasítást küldi meg. — Kivonatosan lapban közöletett.

131. Ministerium 26,296. sz. a. szederfatenyészési utasítást küld és azt lapunkban közölve látni óhajtja. — Fejezeteként közöletni fog.

132. Ministerium 12,115. sz. a. terjedelmes átiratban válaszol a lótenyésztés ügyében idei 412 számunk alatt tett előterjesztésre. — A magas átirat másolatban a szilági gazdasági egyletekkel, melyeknek érdekében a felszólalás első sorban történt közöletet fog, e mellett megújítandó lesz azon kérelem, hogy az egylet bizonyítványával ellátott tenyésztők és tisztán tenyészési célra az összes magyar államnénesektől vehessenek részletfizetési kedvezmény mellett alkalmas anyagot.

133. Ministerium 28,146. sz. a. a szeptemberi szarvasmarha és tenyészállatvásár programját küldi meg. — Lapban közölve és kiosztva lett.

134. Ministerium 29,549. sz. a. Ráth Károlynak a moszkvai kiállításról szóló jelentését küldi meg. — Köszönettel könyvtárra tétel.

135. Ministerium 30,558. sz. a. Szüts Mihálynak „A terménybankok és azok befolyása a mezőgazdaságra” című értekezését küldi meg. — Köszönettel fogadtatván a lapban közöletű lesz.

136. Borászati kormánybiztos 1769. sz. a. a központi mintapince szabályzatát és működési kivonatát küldi meg. — Lapban közöletű.

137. Kolozsvári vasuti üzletvezetőség a keleti vonal ismerteté-éről szóló füzetét küldi meg. — Köszönettel könyvtárra tétel.

138. Orsz. gazd. egylet 611. sz. a. átirata a gyümölcs-

termelés emelése érdekében. — Véleményezés végett a kertészeti szakosztályhoz tétetik át.

139. Kis-küküllőmegyei gazd. egyesület a nagy-enyedi vándorgyűlésre küldendő képviselőit jelenti be. — Ottani intéző bizottsághoz tétetik át.

140. Trencsénmegyei gazd. egyesület 213. sz. a. az 1878. XXIV. t. cz. kedvezményének több szomszédos mezőgazdára való kiterjesztéséért beadott kérelmét pártolni kéri. — Hasonlírányu felirattal pártoltatni fog.

141. Bécsi gazd. egyesület 1884-ik évi hízőkiállításának programja. — Lapban közlendő és külön is kiosztandó.

142. Cseh földmívelési tanács 1882. évi működéséről szóló jelentése. — Kivonatol szemelvényekben lapban közlendő.

143. Gonda Béla „Gazdasági mérnök“ című lapja: előfizetésre ajánlja. — Tudomásul szolgál.

144. Szavoszt Allfouz termény bizományi üzletét ajánlja. — Tudomásul szolgál.

145. Egyesületi pénztárnok jelenti, hogy az állatkiállítás szakosztály tartozásának I. részletét 2500 frttal törlesztette — örvendetes tudomásul szolgál.

146. Egyesületi pénztárnok jelenti, hogy a tagsági díjak ezután postai megbízó levelek útján lévén beszédendők, a mi darabonként 25 kr kiadást tesz, utasítást kér ezen díjnak fedezetése iránt. — Választmány mai ülésből felhívást fog intézni a t. tagokhoz, hogy f. évi szeptember 1-éig tagsági díjait befizetni sziveskedjenek, elleaesetben az ő terhükre fognak a postai megbízó levelek kiküldetni.

147. Egyesületi pénztárnok jelenti, hogy volt e. ügyvéd néhai Tompa Károly utódai, daczára a két izbeni felszólításnak maig sem adtak be kimutatást a felhajtási ügyekben nálunk történt befizetésckről, holott határozott tudomása van, hogy több egyesületi tag tekintélyes összeget fizetett le a n. ügyvéd kezéhez. — Választmány az előterjesztést sajnos tudomásul vévén, ezenel határozza, hogy volt e. ügyvéd néhai Tompa Károlylyal kötött díjazási szerződés átadása mellett megbizatik egyesületi ügyvéd Molnár Sándor, hogy n. Tompa Károly utódait hívja fel, miszerint az egyesület részére befolyt és a pénztárba be nem szolgáltatott fizetésekről 15 nap alatt számadást tegyenek és a néhai ügyvéd kezéhez befolyt, de a pénztárba be nem szolgáltatott összegeket e. pénztárnok kezelése alá adják be, a felhívás sikertelensége esetére pedig választmány utasítja ügyvédjét, hogy a számadásra felhívást haladék nélkül törvényutján érvényesítse.

Hitelesítik:

Filep István,
Tóth Zsigmond,
Szentgyörgyi Lajos.

Szabó József,
egyesületi alelnök.
Gamauf Vilmos,
egyesületi titkár.

EGYVELEG.

* A métermértékek rövidített jelzésére nemzetközi uton egyöntetű megállapodások jöttek létre, melyeknek alkalmazása, miként értesülünk, a közlekedési ministerium ál-

tal már el is rendeltetett a vasuti társulatoknak és az állami mérnöki hivataloknak.

E megállapodások szerint az egyes mértéknemek rövidített jelzése a következő:

1. Hosszmértékeknel: kilométer = km.; méter = m.; deciméter = dm.; centiméter = cm.; milliméter = mm.

2. Térmértékeknel: négyszögkilométer = km. 2; négyszögméter = m. 2; négyszögdeciméter = dm. 2; négyszögcentiméter = mm. 2; hectar = ha.; ár = a.

3. Kőbmértékeknel: köbkilométer = km. 3; köbméter = m. 3; köbdeciméter = dm. 3; köbcentiméter = cm. 3; köbmilliméter = mm. 3; hectoliter = hl.; liter = l.; deciliter = dl.; centiliter = cl.

4. Súlymértékeknel: tonna = t.; métermázsza = q.; kilogramm = kg.; dekagramm = dkg.; gramm = g.; decigramm = dg.; centigramm = cg.

Ezen rövidítések minden nyelven, írásban és nyomtatásban egyaránt, latin cursiv betűkkel jelzendők, utánuk pont vagy más írásjel nem teendő s a számoktól jobbra azokkal egy sorba, tizedes törtkeuél pedig az utolsó tizedes számjegy után helyezendők el.

— Meghívó. A m. k. t. f. gazdatisztek és erdészek segély és nyugdíj egyesületének választmánya folyó évi szeptember hó 23-án délelőtt 9 órakor a közlekek helyiségében választmányi gyűlést tart, melyre a tisztelt választmányi tag urakat ezennel van szerenesém meghívni. — Az 1883 szept. hó 23-án tartandó választmányi gyűlés napirendje: I. Az ügyvezető jelentése az egyesület tevékenységéről a majus 28-án tartott választmányi gyűlés napjától fogva. II. A fogyasztási szövetkezetre vonatkozó kezelésről teendő jelentés III. A tiszteletbeli választmányi tagok névsorának összeállítása és az azoknak szétküldendő okmányok kiállítására vonatkozó intézkedés IV. Indítványok és azok tárgyalása.

Budapest, 1883. szept. 14.

Krocsák G. Emil,
egyesületi üzletvezeető.

— Értésítés. A magyar korona területén foglalkozó gazdatisztek és erdészek segélyegyesülete által életbe léptetett állomás-közvetítő osztály — elfozad minden körébe tartozó bejelentéseket és kéri ugy a földbirtokos, mint a bérlo urakat, hogy az üresedésben lévő allomásokat az egyesületi irodának (Budapest, papuövelde-utca 6.) jelentsék be. Állást kereső tag urak sziveskedjenek beküldeni bizonyítványaik másolatát, hogy előforduló esetekben őket ajánlhassuk. Közvetítésért költség nem terhelt sem a földes urat, sem a folyamodó egyesületi tagot, — mivel ezen intézménynek főczelja az, hogy a földbirtokos és bérlo urak támogatását a tag urak javára ezen uton is kinyerje. —

Krocsák G. Emil,
az egyesület ügyvezetője.

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest septbr. 15 | Bécs septbr. 15.

Buza	9 65 — 10 25 frt	10 25 — 11 20 frt
Rozs	7 35 — 7 60 frt	8 00 — 8 55 frt
Árpa, takarmány	7 25 — 7 50 frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	7 60 — 8 80 frt	8 50 — 9 75 frt
Árpa, seres	9 00 — 10 30 frt	8 75 — 10 25 frt
Zab	6 65 — 6 85 frt	6 80 — 7 50 frt
Törökbuza	6 60 — 6 75 frt	7 10 — 8 00 frt

Budapesti marhavásár szeptem. 13-án. Összes felhajtás 2854 db. nagy és 3950 db apró marha. Ebből eladatott 43 db. bika, 1560 db. ökör, 800 db. vágó tehén, 144 db. fejős tehén, 307 db. bival, 425 db. borjú, 3525 db. juh. Arak: bika darabonként 120—160 frt, ökör páronként 200—340 frt, vágó tehén páronként 160—260 frt, fejős tehén darabonként 90—145 frt, bival páronként 150—210 frt, borjú darabonként 10—21 frt, bárány páronként — — frt, juh páronként 10—18 frt. Húsarak 100 különként: ökörhús 53—60 frt, tehénhús 51—53 frt, borjúhús 48—51 frt, bivalhús — — frt.

Bécsi marhavásár szeptem. 11-én. Összes felhajtás 2891 drb és pedig 1767 drb. magyar, 820 drb. lengyel és 304 drb. német fajta, melyből 2833 drb. ökör, 16 drb. tehén, 41 drb. bika és 1 db. bival. Arak 100 különként: magyar hizó 63—67 frt, lengyel 63—67½ frt, német 62—67 frt, tehén 52—57 frt, bika 55—64 frt, bival — — frt. Lábán darabonként 68—230 frtot fizettek.

Kőbányai sertés vásár szept. 14-ikén. (Az első magyar sertésüzlet és kölcsönelőgező részvénytársaság jelentése.) Miodanakk dacára, hogy az e heti vásár külföldiek által látogatottabb volt és a mult héthez képest mintegy 2300 darab sertéssel több vitetett ki, az üzlet a folytonos nagy felhajtások miatt, különösen hizott sertésekben, mégis lanyha volt.

Heti átlagárak: magyar vál. árú 260—300 kilogramm nehéz 54½—55 kr, 180—260 kilogramm nehezek 55—56½ kr. Öreg 300 kilogramm tui 53 krajczár, vidéki sertés 55—56 kr. Transitóban: szerbiai 55—57 kr, romániai 55—58½ kr, tiskés 54—55 kr tiszta kilogrammonként. — Összes felhajtás: 13,663 darab, összes elhajtás 12,125 drb.

Felelős szerkesztő: **GAMAUF VILMOS.**

Hirdetések.

Gazdaközönség figyelmébe.

Zerbes Mihály szamosfalvi lakos elád: **3 bival-tehenet, 2 bival-borjút, 2 szekeret, 1 gyalu-széket, 1 vasekét, 6 tejeskannát** s egyéb kisebb gazdasági eszközöket. Venni szándékozókát kéri szeptember 29-éig vele **Szamosfalván** értekezni.

(20.)

(1—1.)

Kiváratra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagybolt és vízművészeti kellékek tárlata.

Szerelő-műhely kátfak s vízvezetékberendezésére.

(2) Tetemesen leszállított gyári árk mellett. (31—52.)

(18.) **Nincs többé üszög!** (4—6.)

DUPUY N.-féle magpác.

Tökéletes pác mód üszög ellen, kitüntetve és ajánlva sok egylet és kitünő gazdák által, kapható minden raktáróban az osztrák-magyar birodalomban.

1 csomag 200 liter magra 30 kr.
1 csomag 100 liter magra 15 kr.

A gazda urak utánzat és hamisításoktól védendő, kéretnek a csomagokat védjegyem, nevem és czimemmel ellátva venni.

Minden óhajtottól fölvilágosítással ingyen és bérmentve szolgál:

DUPUY N.'s
CHEMISCHES LABORATORIUM,
WIEN, Windmühlgasse 33.

Raktárak: Beszterozén Keresztes J., Déesen Kiss János, Nagy-Szebenben Misselbacher J. B., Kolozsvárt Csiki Imre, Tautler Ferencz., Brassón Hesshaimer J. L. és A., Maros-Vásárhelyt Bucher Miksa, Staibl Antal., Segesvárt Misselbacher J. G., Szász-Régenben Rösler G., Wachner M., Tekén Riener G. K. és Vajda-Hunyadon Fischer D. uraknál.

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter						100 kilo		1 kub meter	1 kilo marha-hús	
helye	napja	tiszta buza	elgy buza	rozs	árpa	zab	örök-buza	széna	szalma	űzifa		
k r a j e z á r o k b a n												
Balázsfalva	szeptember	11	750	550	450	—	—	500	—	—	225	40
Báuff-Hunyad	szeptember	11	720	600	500	—	200	550	—	—	160	44
Beszterce	szeptember	11	750	550	550	450	320	550	520	220	320	36
Brassó	szeptember	14	745	600	450	365	250	550	225	130	230	44
Csik-Szereda	szeptember	12	750	600	450	350	300	600	200	80	200	36
Deés	szeptember	11	760	680	580	320	300	680	620	240	300	40
Déva*	szeptember	15	1000	825	775	—	390	715	210	100	290	44
Dicső-Szent-Márton	szeptember	12	650	500	500	—	200	500	380	260	380	44
Erzsébetváros	szeptember	15	700	450	450	—	250	500	250	140	250	44
Fogaras	szeptember	7	840	—	420	—	290	550	190	80	215	42
Gyula-Fehérvár	szeptember	15	750	625	575	—	300	540	220	120	245	46
Gyergyó-Szent-Miklós	szeptember	15	800	750	525	450	300	650	300	—	160	40
Hatszég	szeptember	10	630	610	460	270	260	510	120	8	300	48
Kézdi-Vásárhely	szeptember	13	740	600	440	340	280	520	400	110	300	40
Kolozsvár	szeptember	13	720	—	475	—	225	506	350	180	300	48
Maros-Ludas	május	25	600	500	500	—	250	430	—	—	300	44
Maros-Vásárhely*	szeptember	6	900	690	780	710	675	685	580	200	450	44
Medgyes	szeptember	13	625	525	425	—	260	510	145	90	240	40
Nagy-Enyed	szeptember	13	650	575	425	—	300	525	480	180	300	44
Nagy-Szeben*	szeptember	14	780	660	500	—	250	580	180	100	350	44—46
Nagy-Várad	szeptember	11	720	560	450	435	260	490	450	250	350	52
Segesvár	szeptember	13	700	500	450	—	260	550	150	130	160	44
S. p. si-Szent-György	szeptember	17	760	640	460	480	250	530	260	150	180	40
Szamosújvár	szeptember	17	670	530	500	—	230	520	200	70	240	40
Szász-Régen	szeptember	13	635	465	475	360	300	500	540	290	250	40
Szász-Sebes	szeptember	13	675	600	475	—	275	530	160	90	270	44
Szászváros	szeptember	15	690	590	510	—	270	590	300	70	210	44
Székely-Udvarhely	szeptember	11	750	550	475	—	250	600	250	50	280	40
Szilágy-Somlyó	szeptember	14	640	505	490	—	230	550	300	150	300	40
Teke	szeptember	16	680	500	500	350	225	500	200	20	300	40
Torda	szeptember	8	650	450	450	350	200	500	100	15	250	44

A *-al jegyzett árak metermázsára vonatkoznak.

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája.

Árszabály tér szerint		s z e r i h i r d e t é s e l b e l y e g g e l e g y u l t																			
		1		1-3		4-6		7-12		13-18		19-26		27-36		37-40		41-52			
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr		
1/16 oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10
8/16 oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60
	25% elengedés	3	30	8	40	15	00	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35
4/16 oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35
2/16 oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85
1/16 oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 krajával számíthatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gáman János örökösainél, közep-utca Minerva-épület.